USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Kateřiny Šimáčkové, JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **Z. S.,** proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní přihrádka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 8. 2008, č. j. OAM - 544/VL - 07 - 19 - 2008, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 8. 2010, č. j. 61 Az 63/2008 - 45,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného (dále též „stěžovatel“) č. j. OAM - 544/VL - 07 - 19 - 2008 ze dne 19. 8. 2008 byla zamítnuta žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“). O nákladech řízení rozhodl krajský soud tak, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo.

Rozsudkem ze dne 9. 8. 2010, č. j. 61 Az 63/2008 - 45, Krajský soud v Ostravě toto rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 - 48, podle kterého použití § 16 odst. 2 zákona o azylu vykládaného v souladu s čl. 13 a 18 Směrnice Rady č. 2004/83/ES (dále jen „kvalifikační směrnice“) a s čl. 23 odst. 4 písm. i) a j) Směrnice Rady 2005/85/ES (dále jen „procedurální směrnice“) vyžaduje pro svou aplikaci třístupňový test: (1) zda hrozí stěžovateli vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny; (2) zda mohl žadatel požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve; a (3) zda je z postupu žadatele patrné, že žádost o mezinárodní ochranu podal „pouze“ s cílem vyhnout se tomuto hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do

ciziny. Tyto tři podmínky musí být splněny kumulativně; v případě nesplnění byť jedné z nich nelze § 16 odst. 2 zákona o azylu aplikovat. Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný opomenul posoudit tvrzené důvody ohledně pronásledování žalobce v zemi původu, ačkoliv tyto ve správním řízení žalobce tvrdil a zatížil tak svoje rozhodnutí vadou, neboť žalovaný je povinen zabývat se i jinými skutečnostmi a tvrzeními žalobce, než jen okolnostmi podporujícími závěr, že žalobce jedná v úmyslu legalizovat svůj pobyt na území České republiky. Dále krajský soud poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78, podle kterého v případě zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, je správní orgán povinen se v odůvodnění vypořádat s otázkou možného udělení doplňkové ochrany. Platí tedy, že zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 o azylu nezbavuje správní orgán povinnosti zabývat se otázkou, zda žadatel o mezinárodní ochranu nesplňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Krajský soud v Ostravě ze shora uvedených důvodů zrušil rozhodnutí žalovaného jako nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, a současně věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení s tím, že o nároku bude znovu rozhodnuto a žalovaný je vázán právním názorem soudu.

Krajský soud v Ostravě po podání kasační stížnosti proti předmětnému rozhodnutí postupoval ve smyslu § 108 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“), a předložil kasační stížnost s příslušnými spisy Nejvyššímu správnímu soudu.

Kasační stížnost podal účastník řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel v ní uplatňuje přípustný důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky krajským soudem). Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*.

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele*.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žádný z výše uvedených případů není v projednávané věci naplněn.

Stěžovatel namítá, že rozhodoval plně v souladu s předmětným ustanovením zákona o azylu, tj. s § 16 odst. 2 citovaného zákona s tím, že souladnost vnitrostátní úpravy se Směrnicemi ES konstatuje taktéž citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 - 48, na nějž rovněž odkázal krajský soud v odůvodnění svého rozsudku napadeného kasační stížností.

Stěžovatel dále namítá, že problémem je náhled soudu na posuzování doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a zákona o azylu při zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné dle § 16 odst. 2 cit. zákona. Stěžovatel považuje tento požadavek soudu za odporující zákonu, který nemá žádnou oporu v zákoně a je jeho překročením. Dále uvádí, že je mu známo, že v současné době existuje rozporná judikatura NSS, kdy v usnesení ze dne 29. 9. 2009, č. j. 4 Azs 51/2009 - 65, sám NSS označil nastálou situaci za „judikatorní rozkol“.

Stěžovatel provádí exkurs do právní úpravy podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), s tím, že podle názoru stěžovatele je zapotřebí s ohledem na rozsudek NSS ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78, učinit i případný judikatorní odklon, jelikož ve vysloveném právním názoru týkajícím se problematiky § 16 odst. 2 zákona o azylu se NSS nevypořádal s duplicitou posuzování existence hrozící vážné újmy dle § 14a odst. 2 zákona o azylu a dle § 170 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Stejně tak podle názoru stěžovatele není dosud judikaturou postihnuta existence závazného stanoviska dle § 120a zákona o pobytu cizinců, jejímž prostřednictvím se správní orgán vypořádává s nutností dodržet zásadu „non-refoulement“. Svoji úvahu uzavírá názorem, že bude-li správní orgán aplikovat § 16 odst. 2 toliko na případy, kdy cizinec podal žádost o udělení mezinárodni ochrany pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, k čemuž ho podle mínění stěžovatele zavazují judikáty NSS, jako je již citovaný rozsudek NSS ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 - 48, pak v těchto případech pojmově nepřichází v úvahu zkoumání doplňkové ochrany, neboť existence důvodů pro aplikaci §

14a zákona o azylu vylučuje řešení případu podle § 16 odst. 2 téhož zákona. Za nepřípustnou retroaktivitu považuje stěžovatel odkaz soudu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 - 48, a rozsudek ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78, neboť správní rozhodnutí bylo vydáno již dne 19. 8. 2008, tedy před vydáním rozsudku NSS. Stěžovatel je toho názoru, že jeho rozhodnutí není s těmito rozhodnutími v rozporu.

Stěžovatel považuje kasační stížnost za přijatelnou ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. pro naplnění důvodů přijatelnosti. Tvrdí, že rozhodl na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu věci a rozsah dokazování byl dán obsahem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel se domnívá, že jeho rozhodnutí je plně v souladu se zákonem, dostatečně konkrétní a podložené a zabývá se všemi okolnostmi případu žadatele.

Takto vzneseným důvodům přijatelnosti Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

Namítá-li stěžovatel v kasační stížnosti, že rozhodoval plně v souladu s ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu, pak Nejvyšší správní soud odkazuje na to, že problematikou zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se již zabýval v rozsudku ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 - 48, dostupný na www.nssoud.cz, na který odkázal krajský soud v odůvodnění svého rozsudku napadeného kasační stížností a rovněž stěžovatel uvedl, že souladnost vnitrostátní úpravy se Směrnicemi ES uvedený rozsudek konstatuje.

Namítá-li stěžovatel v kasační stížnosti, že krajský soud pochybil, pokud jeho rozhodnutí zrušil, neboť je přesvědčen, že se ve svém rozhodnutí náležitě a důkladně vypořádal se všemi relevantními skutečnostmi, pak Nejvyšší správní soud odkazuje na to, že problematikou nedostatečně zjištěného skutečného stavu věci a nezohledněním všech relevantních okolností uváděných žadatelem o udělení mezinárodní ochrany se již zabýval v řadě svých rozhodnutí, z nichž lze jmenovat např. rozsudek ze dne 29. 10. 2003, č. j. 4 Azs 4/2004 - 68, či rozsudek ze dne 30. 3. 2007, č. j. 4 Azs 249/2006 - 80, dostupné na www.nssoud.cz.

K námitce týkající se postupu soudu při posuzování doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu při zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 cit. zákona s odkazem na „judikatorní rozkol“ citovaný v usnesení NSS ze dne 29. 9. 2009, č. j. 4 Azs 51/2009 - 65, Nejvyšší správní soud uvádí následující:

Právní názor týkající se posuzování doplňkové ochrany v případě zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné vyjádřil Nejvyšší správní soudu ve svém rozsudku ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78, dostupný na www.nssoud.cz, v němž je uvedeno, že i v případě zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu je správní orgán povinen se v odůvodnění přesvědčivě vypořádat s otázkou možného udělení doplňkové ochrany. Nepostačí totiž pouhé zdůvodnění toho, že byly splněny podmínky § 16 odst. 2 zákona o azylu - jestliže byla žádost o mezinárodní ochranu zamítnuta jako zjevně nedůvodná, nedošlo ve smyslu § 28 odst. 2 zákona o azylu k udělení ani jedné z forem mezinárodní

ochrany. Podle téhož ustanovení má v tomto případě správní orgán povinnost své rozhodnutí zdůvodnit ve vztahu k oběma formám ochrany: zatímco však odůvodnění ve vztahu k neudělení azylu postrádá smysl tam, kde nejsou žádné azylově relevantní důvody tvrzeny, s otázkou doplňkové ochrany má správní orgán povinnost se vypořádat vždy a sám z úřední povinnosti zjistit (ze zpráv o zemi původu a jemu dostupných databází), zda skutečně žadateli nehrozí závažná újma v případě návratu do země původu. Ze zásady *non-refoulement* totiž vyplývá primární povinnost státu nevystavit žadatele reálné hrozbě závažné újmy, přičemž k této povinnosti se musí vázat i povinnost státu zjistit si příslušné skutečnosti, které k aplikaci této zásady nutně vedou. K zajištění zásady *non-refoulement* tedy musí správní orgán vyvinout přiměřenou aktivitu i z moci úřední. Rozsah vyhledávací aktivity přitom bude dán povahou vážné újmy, jež by mohla žadateli o mezinárodní ochranu v případě navrácení do země původu hrozit. Pokud žadatel v tomto ohledu nic netvrdí a v průběhu řízení se žádná informace o možné vážné újmě neobjeví, nemusí její případnou existenci správní orgán sám vyhledávat, avšak musí v odůvodnění svého rozhodnutí uvést, že hrozba vážné újmy nebyla v řízení tvrzena, ani nevyšla najevo.

Žalovaný se k otázce doplňkové ochrany ve svém rozhodnutí vůbec nevyjádřil.

K namítanému existujícímu „judikatornímu rozkolu“ Nejvyšší správní soud konstatuje, že tzv. „rozkol“ se týká odlišné právní otázky, než která je rozhodná pro danou věc. Ve vztahu k souzené věci je irelevantní.

Z výše uvedeného vyplývá, že důvody, v nichž stěžovatel spatřuje přijatelnost své kasační stížnosti, nejsou oprávněné.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud se prima facie v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o nákladech řízení má odůvodnění v ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. (za použití § 120 s. ř. s.), podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba (v tomto případě kasační stížnost) odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. června 2011

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu